

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16Csp/236/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118217853
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8118217853.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD. v právnej veci žalobcu: Ľ. I., C.. X.X.XXXX, S. D.I. XXX, XXX XX D., právne zastúpený JUDr. Matúš Macko, advokát, so sídlom Nám. SNP 7, 091 01 Stropkov proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35792752, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 3.185,80 eur spolu s 8% ročným úrokom z omeškania od 24.1.2019 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 17.12.2018 domáhal od žalovaného vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 3.185,80 eur s prísl., ktorá suma tvorí rozdiel medzi reálne poskytnutými finančnými prostriedkami a tým, čo žalovanému zaplatil. Úver považoval žalobca za bezúročný a bez poplatkov, nakoľko zmluva obsahovala úrokovú sadzbu v rozpore s dobrými mravmi vo výške 70,01 % a neobsahovala správny údaj o RPMN, keďže bol vo výške 69,95 % a tento údaj nemôže byť nižší ako úrok. Dôvodil, že žalovaný mu reálne poskytol finančné prostriedky vo výške 1.963,01 eur a formou splátok zaplatil žalovanému 5.148,81 eur. Poukázal na to, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 9 Csp 60/2018 bola medzi totožnými účastníkmi žalovanému uložená povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Uviedol, že zmluva bola platne uzavretá, pričom hodnota RPMN nie je žiadnym spôsobom stanovená ako podmienka vzniku úverovej zmluvy. Konštatoval, že RPMN nepredstavuje predmet záväzku. Uviedol, že žalobca použil nesprávne štatistické údaje vo vzťahu k výške úrokovej sadzby, resp. RPMN. Tvrdenie žalobcu, že výška RPMN nesmie byť nižšia ako ročná úroková sadzba je nesprávne. Žalovaný vzniesol námietku premlčania pokiaľ ide o úhrady realizované pred 13.12.2016, teda dva roky pred podaním žaloby a zvyšok nároku považoval za premlčaný z dôvodu uplynutia premlčacej doby. Navrhol žalobu zamietnuť a uplatnil si náhradu trov konania.

3. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadril písomným podaním z 12.3.2019 žalobca, ktorý uviedol, že žalovaný si hneď po poskytnutí úveru vo výške 1.500 eur stiahol spracovateľský poplatok vo výške 215,75 eur, teda RPMN by reálne predstavovala 88,02 %. Dôvodil, že RPMN, ktorá je tvorená okrem ďalších premenných aj úrokovou sadzbou, nemôže byť nižšia ako táto úroková sadzba. Námietku

premlčania považoval za nedôvodnú, nakoľko objektívna premlčacia doba je desaťročná, pretože bezdôvodné obohatenie žalovaného je potrebné považovať za úmyselné, nakoľko žalovaný opakovane používa nekalú obchodnú praktiku. K subjektívnej premlčacej dobe uviedla, že žalobca sa dozvedel o bezdôvodnom obohatení 17.10.2018, teda po právoplatnosti rozsudku tunajšieho súdu 9 Csp 60/2018. V ďalšom zotrval na žalobe.

4. Súd prvej inštancie vykonal listinnými dôkazmi konštatovaním, že na č. I. 1 a nasl. sa nachádza samotná žaloba, na č. I. 5 sa nachádza zmluva o poskytnutí revolvingového úveru, resp. zmluva o revolvingovom úvere, na č. I. 6 je stanovisko veriteľa k zmluve o revolvingovom úvere, na č. I. 7 a nasl. je rozsudok tunajšieho súdu č.k. 9Csp/60/2018-68 zo dňa 10.9.2018, na č. I. 22 a nasl. je vyjadrenie žalovaného k žalobe, na č. I. 31 a nasl. je vyjadrenie žalobcu k vyjadreniu žalovaného, na č. I. 39 je ospravedlnenie žalovaného z neúčasti na dnešnom pojednávaní, ako aj ostatným spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

5. Dňa 13.9.2011 strany sporu uzavreli zmluvu o revolvingovom úvere pod č. 8300040644. Z obsahu zmluvy je zrejmé, že príslušný formulár zmluvy podpísala žalobca ako dlžník dňa 10.9.2011 s vyplnením údajov v bode 5 príslušného formulára. Uvádza sa v ňom, že žiada o poskytnutie úveru vo výške 1.500 eur s mesačnou splátkou 80,37 Eur, s počtom splátok 42. V zmluve je uvedená predpokladaná RPMN za úver vo výške 70,01 %, v tej istej hodnote aj ročná úroková sadzba, priemerná RPMN vo výške 45,11 %. V tejto kolónke sa uvádza aj poskytnutá čiastka revolvingu 790,84 Eur. Celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť je 1.928,88 eur. Zo strany žalovaného bola zmluva podpísaná až 13.9.2011.

6. Bod 6 formulára zmluvy obsahuje údaje o schválenom revolvingovom úvere s tými istými údajmi ako v bode 5, ale s výnimkou RPMN, ktorá v bode 5 je vo výške 70,01 % a pri revolvingu v bode 6 je vo výške 69,95 %.

7. Zo stanoviska veriteľa k zmluve a prehľadu obrátov vyplýva, že žalobca celkovo na účet žalovaného poukázal sumu 5.148,81 eur, čo napokon žalovaný ani nespochybnil.

8. Rozsudkom tunajšieho súdu v konaní vedenom pod č. k. 9 Csp 60/2018-68 zo dňa 10.9.2018 medzi totožnými stranami sporu o zdržanie sa zrážok zo mzdy súd rozhodol, že žalovaný je povinný zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy z rovnakej zmluvy, z ktorej vydania bezdôvodného obohatenia sa žalobca domáha. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 17.10.2018.

9. Na pojednávaní konanom 30.5.2019 v neprítomnosti žalovaného a žalobcu právny zástupca žalobcu v podstate uviedol totožné argumenty, ako vo svojich písomných podaniach, pričom len doplnil, že subjektívna premlčacia doba začala plynúť od právoplatnosti rozsudku sp. zn. 9Csp/60/2018, t.j. od 17.10.2018 a pri objektívnej premlčacej lehote zastával právny názor, že je potrebné aplikovať 10-ročnú premlčaciu lehotu, nakoľko žalovaný vykonal viacero zásadných pochybení v zmluve, pričom ide o úmyselné nesprávne uvedenie RPMN ako už bolo uvedené, používanie právoplatne judikovanej neprijateľnej zmluvnej podmienky v bodoch 8.1 a 8.4 zmluvy, ktorá bola opakovane judikovaná. Zároveň krátkou cestou predložil súdu rozsudok KS PO sp. zn. 7Co/307/2014 na podporu svojich argumentov. Konštatoval, že v prípade žalovaného ide o minimálne nepriamy úmysel. Navrhol žalobe v celom rozsahu vyhovieť, uplatnil si v prípade úspechu nárok na náhradu trov konania a nemal návrhy na doplnenie dokazovania.

10. Zistený skutkový stav súd prvej inštancie takto právne posúdil:

11. Nepochybne predmetnú úverovú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy.

12. Podľa § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej

podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

14. Podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

15. Podľa § 11 ods. 1 písm. a), b) citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1, a ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

16. Za jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa je údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (ďalej len „RPMN“), pretože uvedený údaj zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Zákonodarcu v záujme poskytnutia ochrany slabšej zmluvnej strany v spotrebiteľskom právnom vzťahu, teda spotrebiteľovi, stanovil prísne obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré sprísnil aj tým, že pri údají o RPMN sa podľa vyššie citovanej právnej úpravy musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet. Je pritom nepochybné, že v zmluve je inak uvedený tento údaj v bode 5 a v bode 6. Súd preto musel dospieť k záveru, že v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere chýba korektné uvedenie povinného údajú v zmysle § 9 ods. 2 písm. j/ a okrem toho aj uvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet RPMN.

17. Súd prvej inštancie teda považoval za dôvodný návrh na vydanie bezdôvodného obohatenia z predmetného úveru. Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované, ako už bolo uvedené, v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a medzi nimi pod písm. j) je ročná percentuálnu mieru nákladov a celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

18. Súd prvej inštancie ešte konštatuje, že v predmetnej spotrebiteľskej zmluve absentuje zrozumiteľné uvedenie RPMN, pričom RPMN za schválený úver (69,95 %) je nižšia ako ročná úroková sadzba (70,01 %), čo viac-menej technicky nie je možné, pričom táto úroková sadzba je v rozpore s dobrými mravmi. Uvedené taktiež spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť tohto úveru.

19. Podľa § 40 ods. 1 OZ ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

20. Podľa § 44 ods. 1 OZ zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobúda účinnosť. Mlčanie alebo nečinnosť samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu.

21. Podľa § 44 ods. 2 OZ prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh.

22. V danom prípade z dokazovania vyplýva, že výška RPMN bola iná v návrhu na uzavretie zmluvy zo strany žalovaného (70,01 %) a iná v akceptácii žalobcom (69,95%). Je pritom bezvýznamné, že ide o zmenu pre spotrebiteľa výhodnú, keďže rozhodujúci je záver o tom, či vznikla platná dohoda o RPMN. S poukazom na citované ustanovenie § 44 ods. 2 vetu prvú OZ totiž v dôsledku tejto zmeny RPMN je potrebné vyjadrenie žalovaného v zmluve považovať za nový návrh, ktorý by však žalobca musel písomne akceptovať k čomu však nepochybné nedošlo. Neplatné dojednanie RPMN spôsobuje absenciu tejto povinnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. K totožnému právnomu záveru dospel aj Krajský súd v Žiline v rozsudku 6Co 211/2014 zo dňa 29.5.2014.

23. Podľa § 451 ods.1, 2 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

24. Podľa § 456 OZ predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

25. Uzavretú zmluvu o revolvingovom úvere súd považoval za zmluvu spotrebiteľskú, keďže žalovaný ako právnická osoba poskytol v rámci svojho podnikania úver žalobcovi ako fyzickej osobe, ktorý nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Z formy a obsahu zmlúv, je zrejmé, že sa jedná o tzv. „formulárovú“ zmluvu, ktorej predtlač formulára mal žalovaný už pripravený a dopisoval do nich iba konkrétne údaje týkajúce sa žalobcu, ktorý obsah zmluvy žiadnym podstatným spôsobom nemohol ovplyvniť, ani neovplyvnil. Spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

26. K výške bezdôvodného obohatenia súd prvej inštancie uvádza, že suma 3.185,80 eur predstavuje rozdiel medzi sumou, ktorú žalobca zaplatil žalovanému a výškou skutočne poskytnutého úveru (5.148,81 eur - 1.963,01 eur).

27. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

28. Podľa § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Žalobca sa domáhal úhrady úrokov z omeškania zo sumy bezdôvodného obohatenia od 20.4.2017, kedy sa žalovaný na jeho úkor poslednýkrát obohatil. Súd mal však za to, že až doručením žaloby je možné požadovať úrok z omeškania od žalovaného, nakoľko až týmto momentom sa žalovaný dozvedel o uplatnení nároku, teda súd priznal žalobcovi úrok z omeškania od 24.1.2019, t. j. deň nasledujúci po dni doručenia žaloby žalovanému a v prevyšujúcej časti vo vzťahu k úroku z omeškania žalobu zamietol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

29. Následne sa súd musel zaoberať aj námietkou premlčania.

30. Podľa § 107 ods. 1 OZ právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

31. Podľa § 107 ods. 2 OZ najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

32. Pri bezdôvodnom obohatení musí súd prihliadať v zmysle citovaného § 107 ods. 1 a 2 OZ tak na uplynutie subjektívnej lehoty (dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil) ako aj objektívnej lehoty (tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, desať rokov odo dňa, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo).

33. Čo sa týka subjektívnej lehoty žalobca sa dozvedel o bezdôvodnom obohatení 17.10.2018, teda po právoplatnosti rozsudku tunajšieho súdu 9 Csp 60/2018 medzi totožnými stranami sporu o zdržanie sa zrážok zo mzdy, pričom žaloba v aktuálne prebiehajúcim konaní bola na súd podaná 17.12.2018, teda počas plynutia premlčacej doby.

34. Pokiaľ ide o objektívnu premlčaciu lehotu tak súd má za to, že žalovaný ako nebankový subjekt dlhodobo poskytujúci úvery (vrátane úverov spotrebiteľských) vo veľkom rozsahu má povinnosť poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Zmluvy o spotrebiteľských úveroch uzatváraných žalovaným (vrátane predmetnej zmluvy o úvere) sú formulované žalovaným

ako dodávateľom, a preto žalovaný zodpovedá za ich obsah a za to, aby boli v súlade s kogentnými ustanoveniami právnych predpisov.

35. Objektívna premlčacia lehota plyní od vzniku bezdôvodného obohatenia t. j. v danom prípade od úhrady žalobcu žalovanému. Súd však zastáva názor, že v danom prípade je potrebné vychádzať z desaťročnej premlčacej lehoty. Žalovaný má totiž v predmete činnosti poskytovanie úverov a preto sa vyžaduje, aby dodržiaval príslušné právne normy vzťahujúce sa na ich poskytovanie. Žalovaný preto minimálne musel byť uzrozumený s tým, že pokiaľ v úverovej zmluve neuviedol obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré sú citované v tomto rozsudku napriek tomu, že musel si byť vedomý toho, že ide o spotrebiteľa a nebude môcť od žalobcu žiadať úroky a iné poplatky a pre prípad, že to tak urobí, bol s uvedenou zákonnou sankciou uzrozumený. Minimálne teda na jeho strane išlo o nepriamy úmysel získať majetkový prospech. Keďže posledné úhrady boli vykonané v roku 2017, desaťročná premlčacia lehota uplynie až v r. 2027. Právny názor o desaťročnej premlčacej lehote bol vyslovený už vo viacerých súdnych rozhodnutiach v typovo obdobných sporoch napr. rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co 84/2011 zo dňa 12.12.2011, sp. zn. 3Co 41/2012 zo dňa 6.3.2013, sp. zn. 2Co 9/2012 zo dňa 21.1.2013, sp. zn. 5Co 134/2012 zo dňa 26.11.2013, sp. zn. 3Co 89/2012 zo dňa 8.2.2012, alebo Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co 648/2013 zo dňa 20.2.2014 alebo Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co 301/2011 zo dňa 4.7.2012. Súd tak námietku premlčania vznesenú žalovaným vyhodnotil ako nedôvodnú.

36. O trovách konania medzi žalobcom a žalovaným súd rozhodol rovnako podľa § 255 ods.1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobca bol v konaní proti žalovanému plne úspešný, preto má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % o výške, ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.